

מדינת ישראל

משרד המשפטים

מחלקת ייעוץ וחקיקה

ירושלים, כ"ה אדר תשס"ד

18 מרץ 2004

לכבוד

גב' נילי קיבש

רשמת המקרקעין

לשכת רישום המקרקעין

רח' קדושי קהיר 23, ת.ד. 1233

חולון

2004-03-20

שלום רב,

הנדון : צווי ירושה שניתנו על ידי בית דין רבני באזור

בתגובה לפנייתו של עו"ד הרב שמעון יעקבי, היועץ המשפטי לשיפוט הרבני אלינו מיום 3.2.04

מבדיקתנו את הנושא עמדתנו בעניין שבנדון היא כלהלן:

לעניין נוהל מס' 2.3.2032 לקובץ נוהלי רישום והסדר מקרקעין - עדכון מה- 4/2002, ככלל, מקובל עלינו האמור בו. אולם, לגבי סעיף ה' לנוהל זה, אנו מבקשים להוסיף כי לפי צו בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה והשומרון) (מס' 892), התשמ"א - 1981, תקנון המועצות המקומיות (תיקון מס' 138), (להלן - הצו והתקנון) נשארה הסמכות לבית משפט לעניינים מקומיים לדון במקרה השיורי והנדיר יחסית, בו בית המשפט לענייני משפחה לא יהיה מוסמך לדון - כאשר מקום מושבו של אדם בעת פטירתו לא היה בישראל ולא באזור, והוא השאיר אחריו נכסי עזבון באזור בלבד ולא בישראל.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

כמו כן, כפי שעולה מקריאת הצו והתקנות, סמכותו של בית דין רבני באזור נותרה כשהייתה קודם התיקון לצו ולכן, אין מניעה לבית דין זה, לתת צווי ירושה וצווים לקיום צוואה בדיוק כמו הסמכויות הנתונות לבית דין רבני בישראל.

יצוין כי ביטול הסמכות של בית המשפט לעניינים מקומיים לדון בענייני משפחה לרבות נושא הירושה, (למעט החריג הנזכר לעיל), בא לידי ביטוי עם תיקון נספח מס' 3 לתקנון ולצו, ונעשה במהלך משולב עם תיקון התוספת לתוספת של חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת - חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה - שיפוט בעבירות ובעזרה משפטית), התשל"ח - 1977 (להלן - "התוספת לתוספת"). במסגרת תיקון חוק זה, בחנו את כל החוקים העוסקים בענייני משפחה, ומקום שהתעורר קושי מבחינת כללי הסמכות הבינ"ל לביהמ"ש לענייני משפחה לדון בענייני המתיישבים באזור, הוספנו את אותם חוקים לרשימה המנויה בתוספת לתוספת. זאת בין השאר, מתוך רצון לאפשר למתדיינים בהתיישבות באזור, ליהנות משירות יחידות הסיוע הקיימות ומייחודיותו של בית המשפט המתמחה בתחום המשפחה. לפיכך, בשל העובדה שאין שינוי מהותי בין בתיה"ד הרבניים הפועלים באזור ובין אלה שבישראל, גם לאחר התיקון האמור, נותר המצב המשפטי בכל הנוגע להם, על כנו.

בכבוד רב, ובברכה,

תומאס כרמי, עו"ד
מחלקת ייעוץ וחקיקה

העתק: גב' חוה הברייך, מנהלת האגף לרישום והסדר מקרקעין, ירושלים
ד"ר פרץ סגל, ראש תחום (ייעוץ), מחלקת ייעוץ וחקיקה
גב' מוריה בקשי, מנהלת מחלקה, מחלקת ייעוץ וחקיקה
✓ הרב שמעון יעקובי, עו"ד, היועץ המשפטי לשיפוט הרבני, הנהלת בתיה"ד הרבניים, ירושלים

דוק. 5869473 - 6466446 - 91490 - 49029 - י-ם מיקוד 91490 - טל' 6466446 - פקס 5869473

צו שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה – עזרה משפטית) (מס' 2),
תשל"ו-1976*

צו תשמ"ג-1982

בתוקף סמכותי לפי תקנה 7 לתקנות-שעת-חירום (השטחים המוחזקים על-ידי צבא הגנה לישראל – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), תשל"ו-1976, ושאר הסמכויות הנתונות לי על פי דין, אני מצווה לאמור:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

צו תשמ"ג-1982

"ערכאה שיפוטית של האזור" – ערכאה שיפוטית הדנה בתובענה אזרחית, למעט בית דין דתי, אולם לרבות משרד הוצאה לפועל או נוטריאון ציבורי הפועלים לפי דיני האזור ולרבות בית-דין רבני שהוקם מכוח דבר חקיקה של המפקד;

"דיני האזור" – לרבות דבר חקיקה של המפקד;

"לשכת הוצאה לפועל" ו"ראש ההוצאה לפועל" – כמשמעותם בחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967;

"מסמך" – כתב בי-דין, לרבות הזמנת עד או מסמך אחר, שהוציאה ערכאה שיפוטית של האזור;

"פסק" – פסק דין סופי, צו או החלטה אחרת שניתנו בענינים אזרחיים על ידי ערכאה שיפוטית של האזור, בין לפני היום הקובע ובין לאחריו.

המצאת מסמכים
צו תשמ"ד-1984
צו תשמ"ח-1988

2. (א) מסמך שהוצא על ידי ערכאה שיפוטית של האזור כדי שיומצא בישראל, יומצא על ידי הערכאה האמורה בישראל בדרך הקבועה בתקנות 171, 178 עד 189 ו-491 או בסימנים א', ב', ג' או ד' לפרק ל"ב לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 כשינויים הנובעים מן הענין.

צו תשמ"ד-1984

(ב) הוראת סעיף קטן (א) תחול גם על מסמך שהוצא על ידי קצין מטה תובענות או על ידי ועדת עררים וועדה לרישום נכסי דלא נידי שטרם נרשמו, שהוקמו לפי דיני האזור.

3. (א) פסק של ערכאה שיפוטית של האזור ניתן להוצאה לפועל בישראל כאילו היה פסק דין שניתן בישראל, בכפוף לאמור בצו זה ובשינויים המחוייבים לפי הענין.

ביצוע פסק

(ב) המבקש לבצע בישראל פסק של ערכאה שיפוטית של האזור יגיש ללשכת הוצאה לפועל בישראל בקשה לכך ויצרף אליה העתק הפסק, במספר עתקים מספיק בשביל לשכת ההוצאה לפועל והחייבים, כשעליו אישור הערכאה השיפוטית של האזור שנתנה את הפסק ואישור קצין המטה לעניני משפטים במינהל האזרחי לאזור שההעתק אושר כאמור.

צו תשמ"ח-1988

4. (א) לא תיעשה פעולה מכוח סעיף 3, אם היא עלולה, לדעת היועץ המשפטי לממשלה, לפגוע בריבונות מדינת ישראל, בבטחונה או בכלל מכללי תקנת הציבור.

תקנת הציבור
צו תשמ"ח-1988

(ב) סבר ראש ההוצאה לפועל או נטען לפניו כי על ביצוע פסק עלולה לחול הוראת סעיף קטן (א) יודיע על כך ליועץ המשפטי לממשלה; לא הודיע היועץ המשפטי לממשלה לראש ההוצאה לפועל, תוך ארבעים וחמישה יום מהיום שבו הגיעה אליו ההודעה, שאין לבצע את הפסק, יורה ראש ההוצאה לפועל על ביצוע הפסק, כאמור בסעיף 3; הודיע היועץ המשפטי לממשלה לראש ההוצאה לפועל שאין לבצע את הפסק, כאמור בסעיף קטן (א), יחזיר ראש ההוצאה לפועל את הפסק למי שביקש את ביצוע הפסק.

צו תשמ"ח-1988

5. צו שעת-חירום (השטחים המוחזקים על ידי צבא-הגנה לישראל – עזרה משפטית), תשל"ו-1969, וצו שעת-חירום (השטחים המוחזקים על ידי צבא-הגנה לישראל – עזרה משפטית), תשל"ו-1976 – בטלים.

ביטול

* פורסם ק"ת תשל"ו מס' 3529 מיום 20.5.1976 עמ' 1670.

תוקן ק"ת תשמ"ג מס' 4426 מיום 11.11.1982 עמ' 213 – צו תשמ"ג-1982.

ק"ת תשמ"ד מס' 4604 מיום 18.3.1984 עמ' 1076 – צו תשמ"ד-1984.

ק"ת תשמ"ח מס' 5119 מיום 10.7.1988 עמ' 953 – צו תשמ"ח-1988.